

Αριθμός φύλλου 11 (ΙΟΥΝΙΟΣ-ΙΟΥΛΙΟΣ-ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2025)

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΓΙΑ ΤΗ ΧΑΡΑΥΓΗ & ΤΟ ΠΩΓΩΝΙ

Ταχυδρομική διεύθυνση: ΟΔΥΣΣΕΩΣ 18 - 10436 ΑΘΗΝΑ - GREECE / email: filippos.stavrou@yahoo.gr

16 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ ΣΤΗ ΧΑΡΑΥΓΗ

ΧΑΡΑΥΓΙΩΤΙΚΟ ΠΑΝΗΓΥΡΙ

ΓΙΩΡΓΟΣ
ΠΟΤΣΗΣ
ΚΛΑΡΙΝΟ:
ΧΡΗΣΤΟΣ
ΞΙΟΥΡΑΣ

ΩΡΑ ΕΝΑΡΞΗΣ: 9:00 μμ

Θα σερβιριστεί παραδοσιακός κοφτός

Η ΠΙΤΑ ΤΗΣ ΧΑΡΑΥΓΙΩΤΙΣΣΑΣ

ΠΕΜΠΤΗ 14 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ
ΩΡΑ 8:30 μμ

Ελάτε με τις πίτες σας, στην πλατεία του χωριού μας, να δοκιμάσουμε όλοι μαζί την τέχνη σας. Όσοι προσφέρουν πίτες θα πάρουν από την Αδελφότητα μας ένα αναμνηστικό δωράκι.

ΘΑ ΠΡΟΣΦΕΡΘΕΙ ΚΡΑΣΙ
& ΤΣΙΠΟΥΡΟ

Σας περιμένουμε !!!

4ο ΠΑΝΠΩΓΩΝΗΣΙΑΚΟ

ΑΝΤΑΜΩΜΑ

Η Ομοσπονδία Αδελφοτήτων & Ενώσεων Πωγωνίου με συνδιοργανωτές: τον Δήμο Πωγωνίου, τον Δήμο Δρόπολης-Αργυροκάστρου και την Αδελφότητα Κερασοβιτών Πωγωνίου διοργανώνουν **στο Κεράσοβο Πωγωνίου την ΚΥΡΙΑΚΗ 17 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ** το 4ο Πανπωγωνησιακό Συνέδριο, υπό την αιγίδα του Περιφερειάρχη Ηπείρου.

γράφει & παρουσιάζει
ο Θεόδωρος Σαρέλας

ΛΟΓΙΑ ΜΕ ΜΕΓΑΛΗ ΑΞΙΑ

Ο Μέγας Αλέξανδρος, λίγο πριν πεθάνει, συγκάλεσε τους Στρατηγούς του και τους κοινοποίησε τις τρεις τελευταίες επιθυμίες του. Αυτές ήταν:

1. Να μεταφερθεί το φέρετρό του στους ώμους, από τους καλύτερους γιατρούς της εποχής.
2. Τους θησαυρούς που είχε αποκτήσει (χρυσό, ασημί, πολύτιμους λίθους) να τους σκορπίσουν σε όλη τη διαδρομή μέχρι τον τάφο του.
3. Τα χέρια του να μείνουν ελεύθερα στον αέρα, έξω από το φέρετρό, σε θέα όλων.

Ένας από τους Στρατηγούς, έκπληκτος από τις ασυνήθιστες επιθυμίες ρώτησε τον Αλέξανδρο «ποιοί ήταν οι λόγοι»;

Ο Αλέξανδρος του εξήγησε:

1. Θέλω οι πιό διαπρεπείς γιατροί να σηκώνουν το φέρετρό μου για να μπορούν να δείξουν με αυτόν τον τρόπο ότι ούτε εκείνοι δεν έχουν, μπροστά στον θάνατο, τη δύναμη να θεραπεύσουν.

2. Θέλω το έδαφος να καλυφτεί από τους θησαυρούς μου για να μπορούν όλοι να βλέπουν ότι τα αγαθά που αποκτούμε εδώ, εδώ παραμένουν

3. Θέλω τα χέρια μου να αιωρούν-

ται στον αέρα για να μπορούν οι άνθρωποι να βλέπουν ότι ερχόμαστε με χέρια άδεια και με τα χέρια άδεια φεύγουμε, όταν τελειώσει για εμάς, ο πιο πολύτιμος θησαυρός που είναι ο χρόνος.

ΤΑΞΙ - ΑΘΗΝΑ
SKODA RAPID
A/C ΜΕΤΑΦΡΑΓΜΕΝΟ
ΕΚΔΟΣΗ ΤΙΜΟΛΟΓΙΟΥ

2003
ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ
ΡΟΥΣΤΕΜΗΣ

Αεροδρόμια, λιμάνια,
ΚΤΕΛ, νοσοκομεία,
μεταφορές δερμάτων,
ταξίδια.

Τηλ: 697.262.4381
PANROUST@GMAIL.COM

ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΕΣ ΣΤΟΛΕΣ

Ενοικιάσεις-Πωλήσεις

& ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΕΣ-ΑΠΟΚΡΙΑΤΙΚΕΣ
ΓΙΑ ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΓΙΟΡΤΕΣ

Ράνια Γιάννου

ΜΑΡΑΘΩΝΟΣ 21-ΑΙΓΑΛΕΩ
Τηλ: 697 468 7504

Το σημείωμα του εκδότη ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΣΤΑΥΡΟΥ

Καθώς η θερινή περίοδος ξεκινά, ευχόμαστε σε όλους ένα καλοκαίρι γεμάτο υγεία, ξεκούραση και ποιοτικό χρόνο με τα αγαπημένα μας πρόσωπα. Οι ζεστές μέρες να φέρουν ανανέωση και αισιοδοξία για το μέλλον.

Σε λίγες μέρες φτάνει ο Αύγουστος, ο μήνας των αδειών, ενώ πλησιάζει το καθιερωμένο πανηγύρι του χωριού μας. Για να πραγματοποιηθεί όμως το πανηγύρι, πρέπει όλοι να στηρίξουμε τις προσπάθειες της Αδελφότητας μας, ώστε να μην χαθεί αυτό το καθιερωμένο αντάμωμα στην πλατεία του χωριού μας.

Το καλοκαίρι απαιτεί αυξημένη εγρήγορση και υπευθυνότητα. Ας θυμόμαστε ότι η πρόληψη είναι το ισχυρότερο μέτρο πυροπροστασίας. Δεν ανάβουμε φωτιές στην ύπαιθρο, δεν πετάμε αποτσίγαρα, ενημερώνουμε άμεσα τις αρχές σε περίπτωση καπνού ή φωτιάς. Η προστασία του φυσικού μας πλούτου είναι ευθύνη όλων μας.

Να μην ξεχάσουμε να στηρίζουμε με την παρουσία μας, τα γειτονικά μας χωριά (Κτίσματα & Καστάνιανη) στο πανηγύρι τους.

Απο την Αμερική δεν είχαμε κανένα νέο! Τελικά την εφημερίδα μας, την λαμβάνει κανένας ή όχι; Μήπως είναι αδιάφορη η παραλαβή της; Θα αναγκαστούμε να διαγράψουμε παραλήπτες Αμερικής εκτός από 2 που ξέρουμε σίγουρα ότι την λαμβάνουν και μας ειδοποιούν ότι έλαβαν την εφημερίδα.

Αυτά τα λίγα από εμένα. Καλό καλοκαίρι!!!

**Αναλαμβάνουμε την
αγοραπωλησία & μίσθωση
του ακινήτου σας.**

**Διαθέτουμε μεγάλο αριθμό
ακινήτων παντός τύπου
(κατοικίες, εξοχικά, επαγγελματικά & επενδυτικά ακίνητα, γη).**

**Στη διάθεσή σας για
οποιαδήποτε συνεργασία
ανάθεσης ή ζήτησης ακινήτων,
καθώς και για κάθε απορία και
συμβουλή στην αγοραπωλησία
και μίσθωση του ακινήτου σας.**

ΛΑΣΗΘΙΩΤΑΚΗΣ ΝΙΚΟΣ

**+302106998359
+306944913973**

info@abproperty.gr

**ΔΙΟΝΥΣΟΥ 2-4
15124 ΜΑΡΟΥΣΙ - ΑΘΗΝΑ**

Χαραυγή στο Πωγώνι
περιοδική έκδοση για τη
Χαραυγή & το Πωγώνι

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ:

Φίλιππος Σταύρου

Οδυσσεώς 18 - 10436 ΑΘΗΝΑ

Τηλ: 210.5227349 - 6942.421011

e-mail: filippos.stavrou@yahoo.gr

ΕΚΤΥΠΩΣΗ-ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ:

Φίλιππος Σταύρου

Σε περίπτωση, που δεν επιθυμείτε η εφημερίδα μας να σας έρχεται στο σπίτι σας, παρακαλώ επικοινωνήστε με έναν από τους παραπάνω τρόπους ή επιστρέψτε την εφημερίδα στον ταχυδρομικό διανομέα. Με σεβασμό πάντα στην απόφασή σας, δεν θα σας την ταχυδρομήσουμε ξανά. Το αρχείο χρησιμοποιείται μόνο για την αποστολή της εφημερίδας μας.

ΔΗΜΟΣ ΠΩΓΩΝΙΟΥ

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΠΟΥ ΞΕΧΩΡΙΖΟΥΝ

Από το πρόγραμμα του Δήμου Πωγωνίου ξεχωρίσαμε τις παρακάτω εκδηλώσεις:

Δευτέρα 28 Ιουλίου 2025: Παρακάλαμος: Φεστιβάλ Παραδοσιακών χορών

Παρασκευή 1 Αυγούστου 2025: Βήσσανη: 7ο Φεστιβάλ Πολυφωνικού Τραγουδιού

Δευτέρα 11 Αυγούστου 2025: Λίμνη Ζαραβίνας: «Zaravina Festival» Συναυλία με τη Ματούλα Ζαράνη.

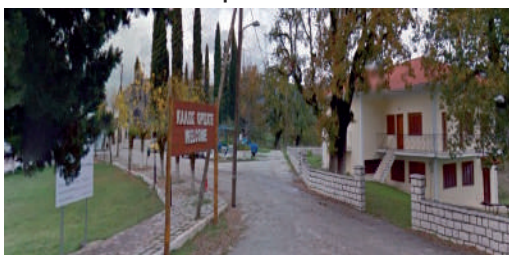
Τετάρτη 13 Αυγούστου 2025:

Δελβινάκι: Χορός από «ΑΕΔ ΠΩΓΩΝΑΤΟΣ»

I.M. Βελλάς: Συναυλία με επίλεκτο Ηπειρωτικό Ensemble με τους Βασίλη Κώστα και Κώστα Τζίμα. Αισθητή θα είναι η απουσία του Πέτρου Λούκα.

24-31 Αυγούστου 2025: Κτίσματα: Οι πολυήμερες εκδηλώσεις «Μουσικά Κτίσματα»

ΣΥΣΤΗΜΑ ΤΗΛΕΕΛΕΓΧΟΥ ΚΑΙ ΤΗΛΕΧΕΙΡΙΣΜΟΥ ΣΤΟ ΔΙΚΤΥΟ ΥΔΡΕΥΣΗΣ

Στην ψηφιακή εποχή της διαχείρισης των υδάτινων πόρων περνά ο Δήμος Πωγωνίου αξιοποιώντας σύγχρονες τεχνολογίες για τη βελτιστοποίηση της λειτουργίας του δικτύου ύδρευσης, τη μείωση των διαρροών και την εξοικονόμηση πόρων και ενέργειας.

Με την υπογραφή της σύμβασης του έργου «Προμήθεια, εγκατάσταση και θέση σε λειτουργία συστήματος τηλεελέγχου – τηλεχειρισμού και μείωσης διαρροών του δικτύου ύδρευσης», επιτυγχάνεται η ορθολογική λειτουργία του δικτύου ύδρευσης με κύριο μέσο την συλλογή δεδομένων και ακολούθως τη συνολική μείωση των διαρροών, τον έλεγχο και την διαχείριση του δικτύου ύδρευσης.

Ο έλεγχος και η διαχείριση θα καταστούν δυνατά από τη δημιουργία ενός Κεντρικού Συστήματος Ελέγχου. Σε αυτό θα περιλαμβάνονται κατάλληλα λογισμικά τα οποία θα συλλέγουν δεδομένα από Η/Μ εξοπλισμό και θα λειτουργούν το δίκτυο ύδρευσης. Η λειτουργία των αντλιοστασίων και των δεξαμενών αποθήκευσης θα είναι πλήρως αυτοματοποιημένη, ενώ οι υπηρεσίες του Δήμου θα είναι σε θέση να τις τηλεελέγχουν και να τις τηλεχειρίζονται. Η μείωση των διαρροών, η εξοικονόμηση ενέργειας και η γνώση η οποία θα αποκτηθεί και θα βοηθήσει την αποτελεσματικότερη χάραξη στρατηγικής και την υποστήριξη αποφάσεων και κανόνων λειτουργίας των υδάτινων πόρων θα εξορθολογήσουν το δίκτυο ύδρευσης συνολικά.

«Πρόκειται για ένα έργο ουσίας, που θα συμβάλλει καθοριστικά στην αναβάθμιση των υπηρεσιών ύδρευσης, στην προστασία του πολύτιμου υδάτινου αποθέματος και στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των συμπολιτών μας. Με σύγχρονα μέσα χτίζουμε έναν Δήμο πιο ανθεκτικό και πιο φιλικό προς το περιβάλλον. Ο Δήμος Πωγωνίου συνεχίζει με συνέπεια την προσπάθεια για την αξιοποίηση κάθε διαθέσιμου χρηματοδοτικού εργαλείου, επενδύοντας σε υποδομές που ανταποκρίνονται στις ανάγκες του σήμερα και θεμελιώνουν ένα βιώσιμο αύριο» δήλωσε ο Αντιδήμαρχος Έργων κ. Στυλιανός Κουκουλάρης. Η προμήθεια περιλαμβάνει:

➤ Προμήθεια και εγκατάσταση όλων των σταθμών ελέγχου (εννέα (9) Τοπικοί Σταθμοί Ελέγχου (ΤΣΕ), πέντε (5) Τοπικοί Σταθμοί Ελέγχου Πίεσης – Παροχής (ΤΣΕΠ-Π), ένας (1) Κεντρικός Σταθμός Ελέγχου (ΚΣΕ)).

➤ Προμήθεια και εγκατάσταση των λογισμικών των Σταθμών τα οποία περιγράφονται στα αντίστοιχα κεφάλαια

➤ Προμήθεια και εγκατάσταση των λογισμικών του ΚΣΕ.

➤ Προμήθεια και εγκατάσταση 1.976 υδρομε-

τρητών και συστήματος αυτόματης καταγραφής και αποστολής μέτρησης, με τα κατάλληλα λογισμικά καταγραφής, απεικόνισης και διαχείρισης μετρήσεων (Σ.Ε.Δ.Ε.Δ.Υ).

➤ Προμήθεια και εγκατάσταση του εξοπλισμού επικοινωνιών του συστήματος.

➤ Προμήθεια, εγκατάσταση, παροχή ισχύος και καλωδίωση για όλα τα τμήματα του εξοπλισμού του ΚΣΕ.

➤ Προμήθεια και εγκατάσταση του απαιτούμενου εξοπλισμού των σταθμών καθώς και των καλωδίώσεων, σωληνώσεων, και της προστασίας από υπερφορτίσεις όπως περιγράφεται στα αντίστοιχα κεφάλαια, τόσο για τη σύνδεση μεταξύ των διαφόρων υπό προμήθεια υλικών οργάνων και εξοπλισμού, όσο και για τη σύνδεση με τα υφιστάμενα όργανα.

➤ Προμήθεια και εγκατάσταση οργάνων (μετρητές στάθμης, πίεσης, ροής, υπολειμματικού χλωρίου κλπ).

➤ Προσαρμογές και μετατροπές σε ηλεκτρικές και υδραυλικές εγκαταστάσεις όπου απαιτείται, για την πραγματοποίηση του έργου.

➤ Εργοστασιακές δοκιμές αποδοχής και δοκιμές αποδοχής επί τόπου του έργου.

➤ Δοκιμές ολοκλήρωσης εργασιών και παράδοσης του συστήματος.

➤ Παράδοση σχεδίων.

➤ Παράδοση εγχειριδίων λειτουργίας και συντήρησης.

➤ Παράδοση τεκμηρίωσης.

➤ Εκπαίδευση του προσωπικού της υπηρεσίας στις λειτουργίες, την υποστήριξη και τη συντήρηση του νέου συστήματος.

➤ Εγγύηση καλής λειτουργίας και παροχή υπηρεσιών συντήρησης και τεχνικής υποστήριξης.

Το έργο είναι συνολικού προϋπολογισμού 2.214.354,80€ που χρηματοδοτείται εξ' ολοκλήρου από το Πρόγραμμα Ανάπτυξης και Αλληλεγγύης για την Τοπική Αυτοδιοίκηση του Υπουργείου Εσωτερικών «ΑΝΤΩΝΗΣ ΤΡΙΤΗΣ» με τίτλο «Υποδομές ύδρευσης».

ΕΝΘΟΥΣΙΑΣΜΕΝΟΙ ΑΝΑΧΩΡΗΣΑΝ ΟΙ ΠΟΔΗΛΑΤΕΣ ΑΠΟ ΤΟ ΚΑΛΠΑΚΙ ΤΟΥ GIRO CENTRAL GREECE 1400

Με τις καλύτερες εντυπώσεις αναχώρησαν από το Καλπάκι οι δεκάδες ποδηλάτες του Giro Central Greece 1400, που φιλοξενήθηκαν στον Δήμο Πωγωνίου στο πλαίσιο της τρίτης ημέρας της εντυπωσιακής αυτής ποδηλατικής διαδρομής.

Η περιοχή υποδέχθηκε με ζεστασιά και παραδοσιακή φιλοξενία τους αθλητές από την Ελλάδα και το εξωτερικό, οι οποίοι κατέφθασαν έχοντας διανύσει μια απαιτητική διαδρομή από την Έδεσσα μήκους 243,2 χιλιομέτρων.

Κατά την παραμονή τους, είχαν την ευκαιρία να ξεκουραστούν, να γνωρίσουν τον τόπο και τους ανθρώπους του, να απολαύσουν τη γνήσια ηπειρώτικη φιλοξενία και να εμπνευστούν από την ιστορικότητα και τη φυσική ομορφιά του Καλπακίου. Ο συνδυασμός φύσης, πολιτισμού και ανθρώπινης ζεστασιάς ενίσχυσε ακόμη περισσότερο το πνεύμα της διοργάνωσης ενώ όλοι οι ποδηλάτες δεσμεύτηκαν ότι θα επιστρέψουν ξανά, αυτή τη φορά όχι ως αθλητές αλλά ως επισκέπτες.

Ο Δήμος Πωγωνίου, πιστός στη δέσμευσή του για εξωστρέφεια, βιώσιμο τουρισμό και ανάδειξη της πολιτιστικής του ταυτότητας, στήριξε ενεργά τη διοργάνωση αποδεικνύοντας, για ακόμη μια φορά, ότι μπορεί να υποδεχθεί και να φιλοξενήσει διοργανώσεις υψηλού επιπέδου με επαγγελματισμό, σεβασμό και ανθρωπιά.

ΜΕ ΕΠΙΤΥΧΙΑ ΟΛΟΚΛΗΡΩΘΗΚΕ Η ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΗ ΔΡΑΣΗ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ΣΤΟ ΔΕΛΒΙΝΑΚΙ

Με μεγάλη επιτυχία ολοκληρώθηκε το διήμερο 31 Μαΐου – 1η Ιουνίου η ακαδημαϊκή δράση που συνδιοργάνωσε ο Δήμος Πωγωνίου με το Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων στο Δελβινάκι, στο ανακαινισμένο πρώην Αρρεναγωγείο – Παρθεναγωγείο.

Δέκα φοιτητές παρουσίασαν τις ερευνητικές και σεμιναριακές τους εργασίες ενώπιον καθηγητών, φοιτητών, δημοτών και επισκεπτών, συμβάλλοντας στη γόνιμη επιστημονική ανταλλαγή και τη διασύνδεση του ακαδημαϊκού χώρου με την τοπική κοινωνία. Οι παρουσιάσεις καλύψανε ευρύ φάσμα θεμάτων που σχετίζονται με τη Βυζαντινή Ιστορία και Αρχαιολογία, ενώ αποτέλεσαν μέρος των διπλωματικών και διδακτορικών τους ερευνών.

Στο πλαίσιο της δράσης πραγματοποιήθηκε και ανοιχτή ομιλία από την κ. Έφη Συγκέλλου, Καθηγήτρια Βυζαντινής Αρχαιολογίας, με τίτλο «Πολεμικές συγκρούσεις στη Μεσαιωνική Ήπειρο», με έμφαση στην περιοχή του Πωγωνίου, που προσέλκυσε το ενδιαφέρον πλήθους κόσμου.

Η δράση εντάσσεται στο ευρωπαϊκό πανεπιστημιακό πρόγραμμα «Αρτεμις» και χαρακτηρίστηκε από έντονη διάδραση με την τοπική κοινωνία, καθώς οι δημότες συμμετείχαν ενεργά καταθέτοντας μέσω ερωτηματολογίων τις απόψεις και τις προτάσεις τους για την ανάδειξη των μνημείων της περιοχής.

Στον χαιρετισμό του ο Δήμαρχος Πωγωνίου κ. Κωνσταντίνος Καψάλης υπογράμμισε μεταξύ άλλων: «Η θερμή υποδοχή της δράσης από την τοπική κοινωνία και η υψηλή ποιότητα των παρουσιάσεων επιβεβαιώνουν τη σημασία της στρατηγικής μας συνεργασίας με το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων. Το Πρώην Αρρεναγωγείο – Παρθεναγωγείο Δελβινακίου αποδεικνύεται πλέον στην πράξη κόμβος παιδείας και πολιτισμού. Επενδύουμε διαρκώς στην εξωστρέφεια, την επιστημονική ανταλλαγή και τη μεταφορά γνώσης και εργαζόμαστε για τη θεσμοθέτηση τέτοιων πρωτοβουλιών σε ετήσια βάση. Ευχαριστούμε θερμά όλους όσοι συνέβαλαν στην επιτυχία αυτής της εξαιρετικής διοργάνωσης».

Από την πλευρά του, ο Καθηγητής Βυζαντινής Ιστορίας κ. Χρήστος Σταυράκος ευχαρίστησε τον Δήμο Πωγωνίου για την υποστήριξη, επισημαίνοντας ότι τέτοιες δράσεις δίνουν στους φοιτητές την ευκαιρία να συνδέσουν την έρευνά τους με τον τόπο, να εκπαιδευτούν στην εξωστρέφεια και να συμβάλλουν στη διατήρηση και ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς. Μάλιστα υποσχέθηκε ότι η συγκεκριμένη δράση θα επαναλαμβάνεται κάθε χρόνο ενώ έκανε λόγο για εμβάθυνση της σχέσης Δήμου και Πανεπιστημίου στο πλαίσιο του προγράμματος «Αρτεμις».

Ο Δήμος Πωγωνίου και το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων ανανέωσαν το ραντεβού τους για νέες κοινές επιστημονικές δράσεις στο άμεσο μέλλον.

ΟΛΟΚΛΗΡΩΘΗΚΕ ΤΟ 11ο NBA NTOUGIAS BASKETBALL CAMP ΣΤΟ ΚΑΛΠΑΚΙ

Με ενθουσιασμό, δυναμισμό και μπάσκειτ υψηλού επιπέδου ολοκληρώθηκε το 11ο NBA Ntougias Basketball Camp, που πραγματοποιήθηκε στις 18, 19 και 20 Ιουνίου 2025 στο Κλειστό Γυμναστήριο Καλπακίου, με τη συμμετοχή δεκάδων παιδιών και την καθοδήγηση κορυφαίων παικτών και προπονητών.

Τα παιδιά του Δήμου Πωγωνίου είχαν την ξεχωριστή ευκαιρία να προπονηθούν και να εμπνευστούν από δύο σπουδαίους αθλητές, τους Marcus Ford και Patrick Good, οι οποίοι μετέφεραν στα παιδιά πολύτιμες εμπειρίες και γνώσεις μέσα από οργανωμένες προπονήσεις, παιδαγωγικές παρεμβάσεις και δράσεις ομαδικότητας.

Η συμμετοχή ξεπέρασε κάθε προσδοκία, με τα παιδιά να δίνουν τον καλύτερό τους εαυτό, να συνεργάζονται, να μαθαίνουν και – κυρίως – να απολαμβάνουν το παιχνίδι, μέσα σε ένα περιβάλλον γεμάτο θετική ενέργεια, σεβασμό και ενθάρρυνση.

Το camp περιλάμβανε στοχευμένες προπονήσεις ανά ηλικιακή κατηγορία με τους κορυφαίους του αθλήματος, αθλητικά παιχνίδια και ασκήσεις συνεργασίας καθώς και συζητήσεις για τις αξίες του αθλητισμού, τη διαχείριση της ήττας και την ενδυνάμωση της αυτοεκτίμησης.

Η αθλητική δράση διοργανώθηκε από τον Δήμο Πωγωνίου με τη δωρεάν συμμετοχή όλων των παιδιών του Δήμου, σε συνεργασία με την καταξιωμένη ομάδα του NBA Ntougias Basketball Camp, που ανέλαβε την επιστημονική και παιδαγωγική επιμέλεια του προγράμματος.

Ο Δήμος Πωγωνίου, με συνέπεια στηρίζει τον αθλητισμό και τη νεολαία, αναγνωρίζοντας τον καθοριστικό ρόλο του αθλητισμού ως μέσου διαπαιδαγώγησης, ανάπτυξης δεξιοτήτων, ενίσχυσης της κοινωνικότητας και δημιουργικής απασχόλησης των νέων.

ΣΤΟ ΠΩΓΩΝΙ ΚΑΙ ΜΕ ΚΛΑΡΙΝΑ ΤΟ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟ ΑΝΤΙΟ ΣΤΟΝ ΠΕΤΡΟ-ΛΟΥΚΑ ΧΑΛΚΙΑ

Με χειροκροτήματα, κλαρίνα και το μοιρολόι της Μαρίας από τον παραδοσιακό Ηπειρώτη τραγουδιστή, Σάββα Σιάτρα, αποχαιρέτησαν συγγενείς, φίλοι και πλήθος κόσμου, την Πέμπτη (19/6), τον θρυλικό δεξιότεχνη του κλαρίνου, Πετρολούκα Χαλκιά, στην γενέτειρά του το Δελβινάκι Πωγωνίου.

Μέσα σε κλίμα συγκίνησης, η έξοδος ακολουθία εψάλλε στον Ιερό Ναό Κοιμήσεως της Θεοτόκου στις 12 το μεσημέρι.

Με θερμά λόγια για τον δεξιότεχνη του κλαρίνου μίλησαν κατά τους επικήδειους, ο εγγονός του, ο τραγουδιστής παραδοσιακής μουσικής, ο οποίος για 40 χρόνια συνεργάστηκε μαζί του, Αντώνης Κυρίσης, καθώς και ο δήμαρχος Πωγωνίου, Κώστας Καψάλης.

Ανάμεσα στα στεφάνια ήταν και εκείνο του Προέδρου της Δημοκρατίας Κωνσταντίνου Τασούλα.

Με τα “Ξεχωρίσματα”

ο αποχαιρετισμός του Πετρολούκα Χαλκιά στη Μητρόπολη Αθηνών

Ιδιαίτερα συγκινητικές στιγμές εκτυλίχθηκαν έξω από το παρεκκλήσι της Μητρόπολης Αθηνών την Τετάρτη (18/6), όπου εκατοντάδες κόσμος αποχαιρέτησε τον δεξιότεχνη του κλαρίνου, Πετρολούκα Χαλκιά, η σορός του οποίου τέθηκε σε λαϊκό προσκύνημα.

Ο Πετρολούκας Χαλκιάς, που πέθανε την Κυριακή 15 Ιουνίου, σε ηλικία 90 ετών, επιστρέφει για πάντα στη γενέθλια γη, το Πωγώνι. Είναι ο τόπος, που σμίλεψε την ψυχή του, καθόρισε τη ζωή του, έδωσε φωνή και συναίσθημα στο κλαρίνο του. Ο σεβασμός, η αξιοπρέπεια, η προσφορά ήταν οι αξίες του, που αναγνώριζαν αμέσως, όσοι τον γνώρισαν ή συνεργάστηκαν μαζί του.

Γεννημένος το 1934 στο Δελβινάκι του Πωγωνίου, ένα ηπειρώτικο χωριό σμιλεμένο στην πέτρα και την παράδοση, ο Πετρολούκας Χαλκιάς μεγάλωσε μέσα σε δύσκολες “φτωχές” εποχές, και με τα σύννεφα των πολέμων βαριά πάνω από την... παιδική του ηλικία.

Ξεκίνησε να παίζει κλαρίνο από παιδάκι,

ακολουθώντας το ένστικτό του και τη βαθιά μουσική παράδοση της οικογένειάς του. Ο πατέρας του, Περικλής Χαλκιάς – και ο ίδιος σπουδαίος κλαρινίστας – είχε φύγει για την Αμερική πριν τον Β’ Παγκόσμιο Πόλεμο, όπου απέκτησε μεγάλη φήμη. Κι όμως, παρά τη δική του μουσική πορεία, επιθυμούσε για τον γιο του μια πιο «ασφαλή» ζωή, μακριά από τις δυσκολίες του επαγγέλματος. Ονειρευόταν να τον δει μηχανικό αυτοκινήτων στα Πάννινα. Μα το κλαρίνο είχε ήδη φωλιάσει στην ψυχή του μικρού Πέτρου – και τίποτα δεν μπορούσε να αλλάξει τον δρόμο που η μοίρα του είχε χαράξει.

Οι μεγάλοι δάσκαλοι ήρθαν στη ζωή του για να τον δείξουν τον δρόμο... Έμαθε το κλαρίνο από τον μέγιστο Φίλιππα Ρούντα, μα στην πραγματικότητα ο δάσκαλος δεν του έδωσε απλώς τεχνική – του άνοιξε τον δρόμο για να γίνει ο ίδιος φωνή της Ηπείρου. Δάσκαλος του Φίλιππα Ρούντα και μυθική, μεγαλύτερη φυσιογνωμία στο ηπειρώτικο κλαρίνο, κατά πολλούς, ήταν ο Κίτσος Χαρισιάδης, ο οποίος είχε -επίσης- συγγενική, σχέση με τον Πετρολούκα, ως πρώτος ξάδερφος με τον παππού του, από τη μεριά της μάνας του.

Σε ένα γάμο ο δάσκαλος Φ.Ρούντας μέθυσε και δε μπορούσε να παίζει. Ο ίδιος ο Πετρολούκας Χαλκιάς διηγείται το ξεκίνημά του: «Να δεις η τύχη μου πως ήταν, να με φέρει εκεί που έπρεπε να είμαι. “Τι θα κάνουμε τώρα, Φίλιππα τώρα;” τον ρώτησαν. “Φωνάξτε τον Πέτρο” τους λέει. Έρχονται στο σπίτι ώρα δυόμιση η ώρα τη νύχτα και με ξυπνάνε! Ήμασταν στρωματσάδα όλα τα παιδιά. “Σε θέλει ο δάσκαλός σου”, μου λένε. Ούτε ήξερα γιατί με ζητάνε. Σηκώθηκα ντύθηκα και μου λένε

“Πάρε το κλαρίνο και παίξε ότι σου ‘δειξε.” Τι να κάνω; Αρχίζω και παίζω, πολύ δυνατά. Έγινε χαμός! Χειροκροτήματα, λεφτά. Ο Φίλιππας κατά τις 6 ώρα του έφτιαξαν έναν καφέ σηκώνεται, μ’ ακούει και ρωτάει “Ποιος παίζει;” Αυτό ήταν. Με πιάνει και μου λέει. “Δεν χρειάζεσαι να σου δείχνω άλλο πια, θα έρχεσαι δίπλα μου”».

Ο Πετρολούκας Χαλκιάς με τη σειρά του έγινε δάσκαλος και επηρέασε πλήθος μουσικών.

Στην Αμερική με διάσημους μουσικούς

Ο Πετρολούκας Χαλκιάς με το κλαρίνο του ταξίδεψε και κατέκτησε τον κόσμο. Ιδιαίτερα την εικοσαετία 1960–1980, κατά την οποία έζησε στις Ηνωμένες Πολιτείες, η μουσική του διαδρομή απέκτησε παγκόσμιες διαστάσεις. Αρχικά πήγε το 1960 με σκοπό να βγάλει έναν δίσκο, και έμεινε 20 χρόνια. Έφτασε να κάνει συνεργασίες με συγκροτήματα από πολλές διαφορετικές χώρες και πολιτισμούς – ακόμη και με σχήματα της τζαζ και της ροκ σκηνής – φέρνοντας τον ήχο της Ηπείρου σε ασύλληπτες μουσικές διαδρομές.

Δύο θρυλικές μορφές της αμερικανικής τζαζ, ο κλαρινετίστας και μαέστρος Μπένι Γκούντμαν και ο κορυφαίος Λούις Άρμστρονγκ, έμειναν άφωνοι όταν τον άκουσαν να παίζει αυθόρμητα, χωρίς παρτιτούρες, από ηπειρώτικα μοιρολόγια μέχρι τζαζ αυτοσχεδιασμούς.

Η αξία του δεν πέρασε πουθενά απαρτήρητη. Τιμήθηκε από τον τότε Πρόεδρο των ΗΠΑ Ρόναλντ Ρήγκαν για την πολιτιστική του προσφορά, ενώ έλαβε θερμά λόγια και από τον Μπιλ Κλίντον – λάτρης της τζαζ και του σαξοφώνου – ο οποίος αναγνώρισε το μεγαλείο του ήχου του.

Το 1979 επιστρέφει οριστικά στην Ελλάδα και εγκαθίσταται στην Αθήνα, φέρνοντας μαζί του την εμπειρία και την ώριμη δεξιότητα που καλλιέργησε στα χρόνια της Αμερικής.

Από τότε, το κλαρίνο του αντηχεί σε γνωστά μουσικά στέκια, σε μεγάλες συναυλίες και σε εκπομπές του ραδιοφώνου και της τηλεόρασης. Συνεργάστηκε με κορυφαίους καλλιτέχνες, συμμετείχε σε ηχογραφήσεις και δίσκους και έγραψε ιστορία με κάθε του νότα.

Τον Αύγουστο του 2024 ο Πετρολούκας Χαλκιάς έπαιξε ηπειρώτικα στην Ιερά Μονή Βελλάς συνοδευόμενος από τον Βασίλη Κώστα, ανακοινώθηκε η εξέχουσα πρωτοβουλία του σπουδαίου μουσικού να προσφέρει για πρώτη φορά υποτροφία που φέρει το όνομά του.

Η ΤΟΥΡΚΙΚΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΤΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ ΣΤΟ ΣΑΛΛΗΝΑΜΕ ΤΟΥ 1895

από το βιβλίο του ΜΙΧΑΗΛ ΚΟΚΟΛΑΚΗ

Η Στατιστική του 1895 είναι η μόνη ως σήμερα δημοσιευμένη πηγή που απαριθμεί αναλυτικά το συνολικό πληθυσμό της Ηπείρου κατά πόλεις και χωριά πριν από την κατάλυση της οθωμανικής εξουσίας στον πρώτο βαλκανικό πόλεμο (1913).

Οι στήλες της Στατιστικής ορίζουν τα εξής: **(α)** Κάθε λήμμα προσδιορίζεται είτε απλά ως «χωριό» δηλ. ελευθεροχώρι, είτε ως «τσιφλίκι». **(β)** Την απόσταση κάθε χωριού ή πόλης (σε ώρες και σε λεπτά) από τις έδρες των προϊστάμενων διοικητικών κλιμακίων, **(γ)** Το άθροισμα των «χανέδων», δηλαδή των «σπιτιών» ή «εστιών» του, που αντιπροσώπευαν την παραδοσιακή οθωμανική απογραφική μονάδα και χρησίμευαν για αιώνες στον υπολογισμό των φόρων, **(δ)** Τον πληθυσμό των αρρένων και των θηλέων κατοίκων, που η συνολική τους καταγραφή ήταν ακόμη καινοτομία στην οθωμανική αυτοκρατορία.

Στο τέλος του κάθε καζά υπάρχει μια «σύνοψη» (icmal) των στοιχείων του, όπου δίνεται ο συνολικός πληθυσμός και μαζί του το άθροισμα των «χωριών» και των ναχιγιέδων του.

ΚΑΖΑΣ ΠΩΓΩΝΙΟΥ

Όνομα	Απόσταση από Πωγώνι	Αριθμός χανέδων	Πληθυσμός Αρρένων/Θηλέων		
Κασαμπάς του Πωγωνιού(*) (από Αργυρόκαστρο ώρες 8)		262	629	694	
(*) Η έδρα του καζά είναι στη Βοστίνα [Πωγωνιανή]					
Αρίνιστα [Κτίσματα]	τ.	3	41	131	124
Βάλτιστα [Χαραυγή]	τ.	4	57	214	167
Βίσανη	τ.	4	267	769	823
Βομπλό ⁴⁹ [Σταυροδρόμι]	χ.	2	20	47	56
Γκουβέρι [Φαράγγι]	τ.	2	22	59	75
Δελιδνάκι	χ.	3.30	223	522	539
Δημόκορη	τ.	6.30	19	61	75
Δολό	χ.	1	97	231	279
Δρυμάδες	τ.	2.30	96	203	209
Ζαραβίνα [Λίμνη]	τ.	5	33	124	119
Κακόλακος	χ.	2	26	89	112

Όνομα		Απόσταση από Αργ/στρο	Αριθμός χανέδων	Πληθυσμός Αρρένων/Θηλέων	
Κακισούς [Άγ. Κοσμάς]	χ.	4	46	104	126
Καστάνιανη [Καστανή]	χ.	6	79	343	388
Κεράσοβο	χ.	4.30	28	118	161
Κολοθέ [Ψηλόκαστρο]	χ.	6	14	67	56
Κουρεμάδι	χ.	8.30	15	78	72
Κρουνέρι	χ.	4.30	19	81	84
Λάβδανη	χ.	7	55	279	312
Λαχανόκαστρο	χ.	4	71	152	192
Μαυρόγερο	τ.	4	23	40	45
Μέβετζα [Παλιόπυργος]	τ.	2	90	238	257
Μέγκουλη [Περιστέρι]	τ.	4.30	67	259	282
Μποζανικό [Ορεινό]	τ.	2.30	27	88	72
Νέο έργο ⁵⁰ [Κεφαλόβρυσο]	τ.	4.30	20	659	662
Ξερόβαλτο	τ.	1	31	73	88
Πολίτσανη	χ.	6	192	696	798
Ποντικάτες	τ.	1.30	99	237	279
Ρουμπάτες [Μερόπη]	τ.	2	62	230	236
Ρουσιά	τ.	4.30	48	104	124
Σκωριάδες	χ.	5	162	331	343
Στραβοσκιάδι	τ.	1	52	170	170
Στρατίνιστα	τ.	5.30	44	145	164
Σωπική	χ.	3.30	294	741	839
Τεριάχι ⁵¹	τ.	2.30	26	88	124
Τσαραπλανά [Βασιλικό]	τ.	2	237	646	629
Τσάτιστα	τ.	4	90	322	333
Φρασανά [Κάτω Μερόπη]	τ.	3	94	246	255
Χλωμό ⁵²	χ.	4	153	393	411

Σύνοψη του καζά του Πωγωνιού

Σύνολο	: 20775	Άρρενες	: 10007	Θήλεις	: 10768
Χανέδες	: 3301	Χωριά	: 38	Ναχιγιέδες	: -

50. Μεταφράζω κατά λέξη τον τουρκικό χαρακτηρισμό eser-i cedid, που με όλη του την ασάφεια θεωρώ ότι παραπέμπει στο νεοσύστατο τότε συνοικισμό Μετζητιέ (σημ. Κεφαλόβρυσο)

- Θέρμανση
- Υδραυλικά
- Φίλτρα Νερού
- Λέβητες Αερίου
- Αντλίες Θερμότητας
- Ηλιακοί Θερμοσίφωνες
- Εγκατάσταση φυσικού Αερίου
- Κατασκευή Πισίνας
- Επισκευή Μηχανοστασίου
- Συντήρηση Πισίνας

Βάρσος Γιάννης

Υδραυλικός

Κινητό: 690.944.0574

E-mail: varsosgiannis@gmail.com

ΜΟΥΣΙΚΑ ΚΤΙΣΜΑΤΑ

Μουσική - Τραγούδι - Χορός

Υπό την αιγίδα της Α.Ε. του Προέδρου της Δημοκρατίας κυρίου Κωνσταντίνου Αν. Τασούλα τέθηκαν τα «Μουσικά Κτίσματα 2025», το πρώτο μουσικό χωριό που διοργανώνεται στην Ήπειρο και συγκεκριμένα στην ακριτική Κοινότητα Κτισμάτων του Δήμου Πωγωνίου.

Το Μουσικό Χωριό διοργανώνεται από το Διεθνές Κέντρο Ηπειρώτικης Μουσικής (ΔΙΚΗΜ) σε συνεργασία με το Δήμο Πωγωνίου με σκοπό να αποτελέσει τόπο συνάντησης για τον πολιτισμό και την παράδοση και να καταστεί θεσμός. Έτσι, από τις **24 μέχρι τις 31 Αυγούστου**, θα συγκεντρωθούν στα **όμορφα Κτίσματα** μαθητές από την Ελλάδα και το εξωτερικό για να παρακολουθήσουν σεμινάρια και εργαστήρια οργανοπαιξίας, τραγουδιού και χορού από την Ηπειρώτικη παράδοση.

Οι 17 δάσκαλοι που θα οργανώσουν τα σεμινάρια είναι εξαιρετικοί καλλιτέχνες και εκπαιδευτικοί και σε ένα περιβάλλον συνεργασίας και μελέτης θα μοιραστούν με τους μαθητευόμενους τις καλύτερες γνώσεις και εμπειρίες τους.

Τα βράδια θα πραγματοποιούνται εκδηλώσεις μουσικής και χορού για να συμπληρωθεί ημερήσια εκπαίδευση με γλεντιστική εμπειρία. Ο Δήμος Πωγωνίου και το Διεθνές Κέντρο Ηπειρώτικης Μουσικής εκφράζουν τις ευχαριστίες τους στην Α.Ε. Πρόεδρο της Δημοκρατίας κύριο Κωνσταντίνο Αν. Τασούλα για την έμπρακτη στήριξη που τιμά την μουσική παράδοση όλης της Ελλάδας και του Πωγωνίου και της Ηπείρου ειδικότερα.

Επίσης τη συμπαραστάση στα «Μουσικά Κτίσματα» έχουν δηλώσει ο Δήμος Ιωαννιτών και ο Δήμος Μετσόβου.

Πρόγραμμα Εργαστηρίων «Μουσικά Κτίσματα»

Τα μαθήματα θα είναι 2 τώρα μεταξύ τις 09:00 έως τις 20:00 με μία παύση για μεσημεριανό φαγητό και παρακολούθηση σεμιναρίου 1 ώρας.

– Τα εργαστήρια θα πραγματοποιούνται στα Ελληνικά

– Τα μαθήματα θα πραγματοποιούνται σε διαμορφωμένους υπαίθριους σκιασμένους χώρους των Κτισμάτων.

– Στη συνέχεια θα ακολουθούν μουσικά και χορευτικά δρώμενα και συναυλίες σύμφωνα με το πρόγραμμα.

Κόστος Συμμετοχής

– Το κόστος συμμετοχής για όλα τα μουσικά εργαστήρια είναι 180€, ενώ για το εργαστήριο παραδοσιακών χορών είναι 100€ και συμπεριλαμβάνουν ΦΠΑ. Το σεμινάριο «Μουσικοί και Επιχειρηματικότητα» είναι δωρεάν εφόσον ο ενδιαφερόμενος παρακολουθεί ένα άλλο σεμινάριο.

– Το κόστος διαμονής επιβαρύνει τους συμμετέχοντες. Η μεταφορά από τα γειτονικά χωριά προς και από τα Κτίσματα θα είναι δωρεάν.

– Τα μεσημέρια θα υπάρχει πλούσιος μπουφές σε διαμορφωμένους χώρους με κόστος 13 ευρώ ανά γεύμα. Υπάρχει καφενείο στα Κτίσματα που θα λειτουργεί ψησταριά για τις βραδινές εκδηλώσεις.

– Η είσοδος για όλα τα δρώμενα και τις συναυλίες θα είναι δωρεάν για όλους.

ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΠΡΟΣ ΤΙΜΗΝ ΜΟΥΣΙΚΩΝ ΤΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ

Εκδήλωση προς τιμήν μουσικών της δημοτικής παράδοσης, που διοργάνωσαν ο Τομέας Εθνομουσικολογίας – Πολιτισμικής Ανθρωπολογίας και το Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών «Εθνομουσικολογία και Μουσική Πράξη» του Τμήματος Μουσικών Σπουδών της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών τιμώντας, για τη μεγάλη και πολύχρονη προσφορά τους στη δημοτική παράδοση, τους: **Τασία Βέρρα, Γιώργο Γεωργιάδη, Χριστόδουλο Ζούμπα, Στάθη Κουκουλάρη, Λάζαρο Κουλαξίδη, Οικογένεια Ξυλούρη (Ουρανία Νίκου Ξυλούρη, Ψαρογιάννη και Ψαραντώνη), Νίκο και Κώστα Φιλιππίδη.** Η εκδήλωση πραγματοποιήθηκε τη Δευτέρα, 19 Μαΐου 2025, ώρα 19.00 στη Μεγάλη Αίθουσα του Πανεπιστημίου Αθηνών (κεντρικό κτήριο, Πανεπιστημίου 30). Παρέστη ο

Η βράβευση του Χριστοδ.Ζούμπα

διακεκριμένος συνθέτης και Επίτιμος Διδάκτορας του ΕΚΠΑ Σταύρος Ξαρχάκος.

Οι τιμώμενοι αναγνωρίστηκαν για τη μακρόχρονη και πολύτιμη προσφορά τους στη δημοτική μουσική παράδοση, αποτελώντας ζωντανούς φορείς της

πολιτιστικής μας ταυτότητας. Η εκδήλωση ξεκίνησε με προσφώνηση από το Μέλος του Συμβουλίου Διοίκησης του Πανεπιστημίου Αθηνών, καθηγήτη Αχιλλέα Χαλδαϊάκη. Ακολούθησε χαιρετισμός από την Πρόεδρο του Τμήματος Μουσικών Σπουδών, καθηγήτρια Αναστασία Γεωργάκη. Την προσφορά των τιμωμένων ανέλυσε ο καθηγητής Εθνομουσικολογίας του Τμήματος Μουσικών Σπουδών, κ. Λάμπρος Λιάβας. Ακολούθησε μουσικό πρόγραμμα από φοιτητές

του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών «Εθνομουσικολογία και Μουσική Πράξη», με την επιμέλεια των κ.κ. Αλέξανδρου Καφκοβάδη και Αλέξανδρου Αρκαδόπουλου.

Η εκδήλωση αποτέλεσε μια γέφυρα μεταξύ της πανεπιστημιακής κοινότητας και των λαϊκών μουσικών, αναδεικνύοντας τη σημασία της συνεργασίας για τη διατήρηση και προώθηση της ελληνικής μουσικής παράδοσης.

ΨΑΡΩΝ 4, Πλατ.Καραϊσκάκη, ΑΘΗΝΑ
Τηλ: 213-0379178 & 6944-562093

ΣΗΚΩ ΜΑΡΓΙΟΛΑ ΑΠΟ ΤΗ ΓΗ ΚΙ ΑΠΟ ΤΟ ΜΑΥΡΟ ΧΩΜΑ

Δεν υπάρχει πιο συμβληματικό, πιο όμορφο, πιο σπαρακτικό, πιο ερωτικό μοιρολόι από την Μαργιόλα. Στην Ήπειρο η Μαργιόλα αρχίζει γάμους, τελειώνει κηδείες και συμμετέχει σπαρακτικά σε ζωντανούς αποχωρισμούς, όπως αυτούς των ξενιτεμένων.

«Σήκω Μαργιόλα, από τη γη κι από το μαύρο χώμα...»

Ένας άντρας μοιρολογάει πάνω στον τάφο της γυναίκας του. Δεν υπάρχει πιο συμβληματικό, πιο όμορφο, πιο σπαρακτικό, πιο ερωτικό μοιρολόι από την Μαργιόλα. Στην Ήπειρο η Μαργιόλα αρχίζει γάμους, τελειώνει κηδείες και συμμετέχει σπαρακτικά σε ζωντανούς αποχωρισμούς, όπως αυτούς των ξενιτεμένων.

Πριν από πολλά πολλά χρόνια, κάπου εκεί στα 1819, σ' ένα χωριό των Ιωαννίνων, τη Βελτσίστα (σημερινή Κληματιά) άρχισε τη ζωή του ένα όμορφο ζευγάρι. Η νύφη μόλις 19 χρονών και ο γαμπρός λίγο μεγαλύτερος και με καλή δουλειά. Η Μαρία (Μαργιόλα) και ο Βασίλης. Λίγους μήνες μετά χαίρονταν με την είδηση του ερχομού του πρώτου τους παιδιού.

Μια μέρα η Μαρία, όμορφη κοπέλα, τράβηξε την προσοχή ενός Τούρκου χωροφύλακα. Την κυνήγησε και προσπάθησε να την βιάσει. Μερικοί συγχωριανοί της άκουσαν τις φωνές και έτρεξαν να την βοηθήσουν. Η Μαρία ταραγμένη γύρισε στο σπίτι της και διηγήθηκε το περιστατικό στον άντρα της.

Προσβλημένος αυτός ήθελε να σκοτώσει τον Τούρκο, αλλά μπήκαν στη μέση οι προύχοντες του χωριού και προσπάθησαν να τον εμποδίσουν από φόβο μήπως η δολοφονία του Τούρκου συμπαρασύρει με αντίποινα όλη την κοινότητα. Τον συμβούλευσαν να κάνει υπομονή και να περιμένει την κατάλληλη στιγμή.

Πέρασε ένας χρόνος. Η Μαρία γέννησε το γιό τους και η οικογένεια ήταν ευτυχισμένη. Ήταν Γενάρης του 1821 όταν έγιναν τα βαφτίσια και γλέντησαν με την ψυχή τους. Μετά το γλέντι οι προύχοντες συναντήθηκαν κρυφά και τον συμβούλευσαν να παραπλανήσει τον Τούρκο και αφού τον οδηγήσει έξω από τον σταθμό να τον σκοτώσει.

Ο Βασίλης παρέσυρε τον Τούρκο κοντά στο αρχαίο κάστρο του χωριού και εκεί τον έσφαξε και τον άφησε γυμνό.

Όταν οι άλλοι Τούρκοι βρήκαν τον συνάδελφό τους νεκρό και γυμνό άρχισαν τις έρευνες αλλά κανείς δεν άνοιξε το στόμα του. Έτσι πέρασε ένας χρόνος χωρίς να ενοχλήσει κανείς τον Βασίλη μέχρι τη στιγμή που η Πύλη επικήρυξε

τον δολοφόνο του Τούρκου γιατί ήταν η δολοφονία του μεγάλη προσβολή.

Τότε φόβος μεγάλος έπιασε τους προύχοντες όχι μόνο για τον Βασίλη αλλά και για τη δική τους συμμετοχή. Μόλις νύχτωσε τον κάλεσαν κρυφά και αφού τον ενημέρωσαν για την κατάσταση, τού ανακοίνωσαν την απόφασή τους να τον φυγαδεύσουν στη Ρουμανία με ψεύτικο όνομα.

Μια τέτοια αποστολή όμως δεν ήταν εύκολη εκείνα τα χρόνια και χρειάζονταν πολλά χρήματα. Μετά από μεγάλο προβληματισμό σκέφτηκαν να κάνουν έρανο για δήθεν επισκευές σε δυό εκκλησίες του χωριού. Πήραν την έγκριση του Μητροπολίτη, μάζεψαν τα χρήματα και αφού άφησαν ένα μικρό ποσό στις δυό εκκλησίες, το υπόλοιπο τον έδωσαν σε κάποιον άνθρωπο με το όνομα Ρόβα, αρχηγό караβανιού, με τη συμφωνία να πάρει μαζί του τον Βασίλη.

Με βαριά καρδιά αποχαιρέτισε την οικογένειά του και ξεκίνησε για το μακρύ ταξίδι. Τα χρήματα όμως ήταν λίγα και ο Ρόβας τον εγκατέλειψε στην Κουμουτζίνα (Κομοτηνή).

Εκεί ο Βασίλης δούλεψε σκληρά και μόλις μάζεψε τα απαραίτητα χρήματα έφυγε για την Ρουμανία. Βρήκε δουλειά, την ίδια που έκανε στο χωριό του, σε μύλους και νεροτριβές. Χρόνο με το χρόνο γινόταν πιο πλούσιος και άνοιξε δικά του μαγαζιά.

Σαν πέρασαν δέκα χρόνια και έληξε η επικήρυξη, παρέμεινε για ασφάλεια άλλα δυό χρόνια και ύστερα από δώδεκα χρόνια πήρε την απόφαση να επιστρέψει στο χωριό του. Ήταν το 1833.

Στο δρόμο της επιστροφής σταμάτησε στα Γιάννενα και μήνυσε στην γυναίκα του την είδηση της επιστροφής του. Πριν πάει όμως στο χωριό κάλεσε τη γυναίκα του, το γιό του και τη μάνα του να έρθουν να τον συναντήσουν στα Γιάννενα, να ψωνίσουν και να επιστρέψουν όλοι μαζί.

Το νέο της επιστροφής του ξεσήκωσε όλο το χωριό. Η ατμόσφαιρα έγινε γιορτινή. Η Μαρία ετοιμάστηκε για την συνάντηση και την

άλλη μέρα το πρωί θα ξεκινούσαν για την πολυπόθητη συνάντηση. Είχε να δει τον άντρα της δώδεκα χρόνια.

Το βράδυ όμως, την ώρα που κοιμόταν έσπασε μια μεγάλη γρεντά μαζί με ένα τμήμα της στέγης, έπεσε και πλάκωσε την δύστυχη Μαρία. Το πρωί οι συγγενείς της την μετέφεραν μισοπεθαμένη στο γιατρό και έστειλαν την είδηση στον άντρα της, στα Γιάννενα. Μόλις που πρόλαβε να την δει. Η Μαρία ήταν 33 χρονών.

Συντριμμένος από τον πόνο κάλεσε τους οργανοπαίχτες του χωριού με πρώτο τον Λάλο Φάκο, προσωπικό βιολιστή και τραγουδιστή του Αλή Πασά. Παράγγειλε να φτιάξουν ένα τραγούδι για την Μαργιόλα του και να του αλαφρώσουν με αυτό την καρδιά από τον πόνο. Πρόσταξε να το τραγουδήσουν πάνω στο μνήμα.

– Σήκω, Μαργιόλα (ρούσα) από τη γη κι από το μαύρο χώμα, Μαργιό-Μαργιόλα μου.

– Με τι ποδάρια (η μαύρη) να σ' κωθώ και χέρια ν' ακουμπήσω, ψυχή, καρδούλα μου.

– Κάνε τα νύχια σου τσαπιά, τις απαλάμες φ'κυάρι, Μαργιό – Μαργιόλα μου.

Ρίξε το χώμα από μεριά την πλάκα' πο την άλλη, ψυχή, καρδούλα μου. Σήκω να δεις τον Τσίτο σου από' ρχεται απ' τα ξένα, Μαργιό-Μαργιόλα μου, σήκω να δεις τον άντρα σου, τρεις μούλες φορτωμένες.

– Δεν έχω μάτια (η μαύρη) να τον δω και να τον συναντήσω, ψυχή, καρδούλα μου, δεν έχω μάτια να τον δω, στόμα να τον φιλήσω.

– Σήκω, Μαργιόλα (ρούσα) από τη γη κι από το μαύρο χώμα, Μαργιό -Μαργιόλα μου, σήκω να δεις τον άντρα σου και το παλλη-καράκια.

– Δεν έχω πόδια (η μαύρη) να σ' κωθώ, χεράκια ν' ακουμπήσω ψυχή, καρδούλα μου. Πάρε Βασίλη, το παιδί και γύρνα κει στα ξένα, στα έρημα, τα ξάλεμμα, δεν τα' χω μαθημένα, ψυχή, καρδούλα μου.

Ο Βασίλης έμεινε ένα χρόνο στο χωριό και κάθε μέρα πήγαινε στον τάφο και μοιρολογούσε «Σήκω, Μαργιόλα, από τη γη κι από το μαύρο χώμα...»

Η ζωή του δεν ήταν εύκολο να συνεχιστεί στον ίδιο τόπο. Πήρε το γιό του και ξενιτεύτηκε. Επέστρεψε μετά από χρόνια και πέθανε σε μεγάλη ηλικία.

Τα ιωανά τα χρόνια